

Útlendingaefirlitið. Lög, reglugerðir og auglýsingar (1937)

Útgáfa 1.0 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðu eintaki af téðu riti. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið rafrænt eintak af því án endurgjalds.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó að stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Höfundur skjals þessa álitur að hvers kyns höfundaréttur á prentaða eintakinu sé útrunninn.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Skannað var eintak í vörslu Landsbókasafnsins (geymsla 6).

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

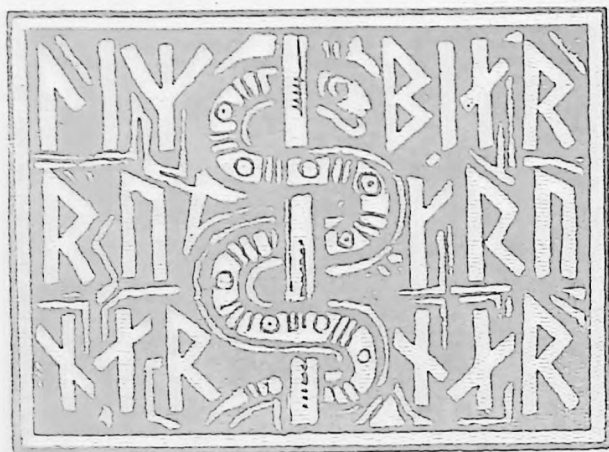
Útlendingaefirlitið.

Lög,
reglugerðir
auglýsingar

342.082
Útl

EX LIBRIS

LANDLÆKNISSKRIFSTOFAN

100. 2. 1960.

342.082

Útl

Útlendingaefirlitið.

Lög, reglugerðir og auglýsingar.

Gefið út af lögreglustjóranum í Reykjavík.

Ríkisprentsmiðjan Gutenberg — 1937.

Efni:

1. Lög nr. 59, 23. júní 1936, um eftirlit með útlendingum.
2. Reglugerð, 24. maí 1937, um eftirlit með útlendingum.
3. Auglýsing frá dómsmálaráðuneytinu, 1. júní 1937.
4. Auglýsing, 16. okt. 1937, um undanþágu útlendinga, sem hingað koma til landsins, frá því að hafa vegabréf.
5. Fyrirmæli, 16. okt. 1937, til sýslumanna, bæjarfógeta, lögreglustjóra og annara löggæzlumanna um framkvæmd eftirlits með útlendingum.
6. Lög nr. 13, 31. maí 1927, um rétt erlendra manna til að stunda atvinnu á Íslandi.
7. Lög nr. 78, 22. nóv. 1907, um farandsala og umboðssala.

Útlendingaefirlitið.

Lög nr. 59, 23. júní 1936, um eftirlit með útlendingum.

1. gr. — Í lögum þessum er maður talinn „útlendingur“ eða „útlendur“, ef ekki er skylt að leyfa honum landsvist á Íslandi samkvæmt landslögum eða þjóðréttarreglum.

2. gr. — Útlendingum, sem koma hingað til lands, er óheimilt að fara í land til dvalar nema þeir hafi skilríki, sem sýni á fullnægjandi hátt, hverjir þeir eru.

3. gr. — Óheimilt er að afskrá hér á landi útlenda sjómenn án leyfis dómsmálaráðherra. Skipstjóri ber ábyrgð á því, að afskráning útlendra sjómanna af skipi hans fari ekki fram án þess að greint leyfi sé fengið. Láti skipstjóri hjá liða að afla slíks leyfis eða setji óafskráðan útlendan sjómann á land, er hann, útgerð skipsins eða umboðsmenn hennar héraðs skyldir að greiða allan kostnað, sem leiðir af ólöglegri dvöl sjómannsins hér á landi og af heimsendingu hans. Sömu viðurlögum varðar það fyrrgreinda aðilja, ef útlendur maður, sem unnið hefir óskráður á skipi, fer hér af skipinu án leyfis dómsmálaráðherra.

Framangreindar reglur taka einnig til loftfara, eftir því sem við á.

4. gr. — Skipstjórar og loftfarsstjórar eru skyldir til að halda skrá yfir farþega, sem þeir flytja hingað til lands frá útlöndum og héðan til útlanda. Löggæzlumenn og tollmenn skulu jafnan hafa aðgang að skrá þessum. Eftirrit af farþegaskrá eða útdrátt úr henni skal jafnan senda lögreglustjóra eða umboðsmanni hans, þegar eftir að skip eða loftfar hefir haft samband við land. Eftirrit þetta eða útdrátt skal senda lögreglustjóra eða umboðsmanni hans alstaðar þar, sem skip eða loftfar hefir látið farþega í land eða tekið þá úr landi, enda beri skráin eða útdrátturinn greinilega með

sér, hverjir farþegar til útlanda eða frá hafi farið í eða úr skipi eða loftfari í því lögsagnarumdæmi.

Ef skipstjórar og loftfarsstjórar fullnægja ekki skyldum þeim, sem lög þessi og fyrirmæli dómsmálaráðherra um eftirlit með útlendingum leggja þeim á herðar, þá eru þeir, hlutaðeigandi útgerð og umboðsmenn hennar hér á landi skyldir að greiða allan kostnað, sem leiðir af vanrækslu þeirra, svo sem kostnað vegna ólöglegrar dvalar útlendinga hér á landi og af heimsendingu hans.

5. gr. — Ef útlendingur, sem ekki á fast heimilisfang hér á landi, kemur hingað til lands til þess að setja á stofn eða starfrækja fyrirtæki, leita sér atvinnu, fást við einhverja starfsemi í tekjuöflunarskyni eða taka sér hér fast aðsetur, þá skal hann eigi síðar en innan viku frá komu sinni skýra lögreglustjóra, þar sem hann ætlar að dvelja, frá fyrirætlun sinni og gera grein fyrir högum sínum.

Þeir útlendingar, sem tilkynningarskyldir eru samkvæmt fyrri ákvæðum greinar þessarar, skulu, ef þeir skipta um bústað, tilkynna það hlutaðeigandi lögreglustjórum. Svo skulu þeir og tilkynna lögreglustjóra, þar sem þeir síðast dvöldu, ef þeir flytja af landi brott.

Lögreglustjórar skulu halda nákvæma skrá yfir tilkynningarskylda útlendinga í umdæmi þeirra. Dómsmálaráðherra ákveður tilhögun skráanna.

6. gr. — Rétt er að meina þeim mönnum útlendum að stíga hér á land, setjast hér að eða dveljast hér, sem:

1. Eigi geta sannað eða gert sennilegt, að þeir fái framfært sig eða þá, sem á vegum þeirra eru, án þess að þiggja hér framfærslustyrk næstu 2 ár eftir að þeir hafa hingað flutzt.
2. Haldnir eru næmum sjúkdómi, enda þótt eigi sé lögskýlt að beita sóttvörnum, ef landlæknir telur ástæðu til að meina mönnum landsvist þess vegna.
3. Gera eigi grein fyrir því eða skýra rangt frá því, í hvaða skyni þeir eru hingað komnir.
4. Komnir eru hingað til starfa eða athafna, sem dómsmálaráðherra telur ólöglegar, ósæmilegar eða hættulegar hagsmunum ríkis eða almennings, eða högum þeirra er að öðru

leyti svo háttað, að vist þeirra hér megi teljast hættuleg eða bagaleg hagsmunum ríkis eða almennings.

5. Hefir verið vísað burt úr öðru ríki af ástæðum þeim, sem í 4. tölul. greinir.

6. Hafa orðið sekir, þar sem þeir hafa áður dvalizt, um verk, sem svivirðileg eru að almenningsáliti, eða lögregla þar lýsir eftir þeim vegna brota á landslögum þar.

7. gr. — Nú hefir útlendur maður setzt að hér á landi, og skal þá vísa honum burt:

1. Ef hann verður hér framfærslustyrksþurfi.

2. Ef hann verður sekur, áður en hann hefir dvalizt hér full 5 ár samfleytt, að lagadómi um verk, sem svivirðilegt er að almenningsáliti. Skal það þá tekið fram í refsíðómi, að sökunautur skuli verða af landi burt, þegar hann hefir þolað refsingu samkvæmt dómnum.

8. gr. — Ef útlendur maður hefir setzt að hér á landi eða tekið hér dvöl, þá getur dómsmálaráðherra ákveðið, að hann skuli verða af landi brott:

1. Ef hann vanrækir tilkynningarskyldu sína samkv. 5. gr.

2. Ef hann verður uppvís að því að hafa skýrt vísitandi rangt frá um atriði þau, sem í 6. gr. segir.

3. Ef svo reynist eða verður ástatt um hann sem í 6. gr. 2. og 4.—6. tölul. segir.

4. Ef hegðun hans eða hagir að öðru leyti gefa tilefni til brottvísunar.

9. gr. — Nú er manni meinuð landsvist samkvæmt fyrirmælum laga þessara, og skal hann þá flytja sig af landi burt ásamt skuldaliði sínu. Þó getur dómsmálaráðherra leyft honum eða þeim, sem á vegum hans hafa hér verið, landsvist framvegis, ef sérstakar ástæður mæla með því.

Allur kostnaður, sem af brottvísun manns úr landi leiðir, greiðist af þeim, sem á brott er vísað, og má gera lögtak í eignum hans fyrir kostnaðinum. Að því leyti sem kostnaður greiðist ekki samkvæmt framansögðu, skal hann greiddur úr ríkissjóði.

10. gr. — Hver sá, sem gerir sér það að atvinnu að nokkru eða öllu leyti að hýsa gesti, skal hafa gestabók, löggilta af

lögreglustjóra, gegnumdregna og tölusetta. Skulu allir þeir, er gistingu taka eina nótt eða lengur, rita með eigin hendi nöfn sín, heimili, stöðu og síðasta dvalarstað í bókina. Lögreglumönnum skal jafnan heimilt að skoða bók þessa og taka eftirrit af henni. Dómsmálaráðherra getur einnig skyldað forstjóra gistihúsa til þess að senda lögreglunni eftirrit úr gestabók.

11. gr. — Dómsmálaráðherra setur reglugerð um framkvæmd laga þessara, þar á meðal hvort og hvenær ferðamenn skuli hafa vegabréf. Hefir hann strangt eftirlit með því, að lögreglustjórar og lögreglumenn framfylgi ákvæðum laganna. Hann ákveður samstarf þeirra við dómsmálaráðuneytið.

12. gr. — Brot gegn ákvæðum 2. gr. varðar sektum eða fangelsi, ef miklar sakir eru.

Brot gegn öðrum ákvæðum laga þessara, svo og reglugerð og fyrirmælum, sem dómsmálaráðherra setur með heimild í lögnum, varðar sektum eða fangelsi, ef miklar sakir eru.

Ef sá maður, sem meinuð hefir verið landsvist hér eða vísað af landi burt samkvæmt lögum þessum, kemur aftur hingað til lands án þess að hann hafi til þess leyfi dómsmálaráðherra, skal hann sæta sektum eða fangelsi, ef miklar sakir eru, enda sé honum gefið til vitundar í refsíðómi eða í brottflutningsskipun, að endurkoma til landsins varði þessum viðurlögum.

Forstöðumann gistihúss má auk refsingar dæma til að hafa fyrirgert rétti til að halda gistihús eða standa fyrir gistihúsi eða veitinga, ef um er að ræða stórfellt eða ítrekað brot gegn ákvæðum 10. gr.

Tilraun til brota á lögum þessum og hlutdeild í þeim er refsiverð.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna í ríkissjóð.

13. gr. — Með mál út af brotum á lögum þessum og reglugerð og fyrirmælum, settum samkvæmt þeim, skal fara sem almenn lögreglumál.

Ef halda þarf annars réttarrannsókn um hagi útlendra manna hér vegna einhverra atriða, varðandi framkvæmd laga þessara, þá skal hún fara að hætti opinberra mála.

14. gr. — Lög nr. 10 frá 18. maí 1920, um eftirlit með útlendingum, eru úr gildi numin.

15. gr. — Lög þessi öðlast þegar gildi.

Reglugerð 24. maí 1937, um eftirlit með útlendingum.

Sankvæmt heimild í lögum nr. 59 frá 23. júní 1936, um eftirlit með útlendingum, er hér með sett eftirfarandi reglugerð:

I. Um komu útlendinga til landsins.

1. gr. — Hver erlendum ríkisborgari, sem kemur til Íslands, skal hafa vegabréf nema öðruvísi sé ákveðið með samningum við önnur ríki. Á þetta einnig við þá erlenda ríkisborgara, sem búsettir eru hér á landi, en fara utan og koma hingað aftur. Hinsvegar gildir það ekki um þá, sem eru íslenskir ríkisborgarar og geta sannað ríkisfang sitt með öðrum heimildarskjölum eða á annan hátt.

Ef maður og (eða) eiginkona og börn þeirra undir 16 ára aldri ferðast saman, er þeim heimilt að nota sameiginlegt vegabréf.

Dómsmálaráðuneytið getur í einstökum tilfellum heimilað notkun sameiginlegs vegabréfs fyrir hópferðir, félög og aðra, sem ferðast í félagi.

Dómsmálaráðherra getur þó með þeim skilyrðum og takmörkunum, sem þurfa þykir, undanþegið frá framangreindum ákvæðum þá ferðamenn, sem koma til landsins snögga ferð, enda færi þeir sönnur á, að þeir ætli úr landi með næstu ferð þess skips, er þeir komu með.

2. gr. — Í vegabréfi skal greina: Fullt nafn viðkomanda, stétt eða atvinnu, fæðingarstað, fæðingardag og ár, heimilisfang, ríkisborgararétt, sérkenni og til hvaða tíma vegabréfið gildir.

3. gr. — Í vegabréfi skal vera nýleg og lík ljósmynd af viðkomanda stimpluð með embættisstimpli þess yfirvalds, sem gefið hefir vegabréfið út. Skal stimplað þannig, að nokkur

hluti stimpilsins komi fram á myndinni, en nokkur hluti utan hennar á vegabréfinu.

Viðkomandi skal rita nafn sitt á vegabréfið með eigin hendi og ber útgefanda vegabréfsins að votta á það, að svo hafi verið gert.

Er eiginmaður og eiginkona ferðast með sameiginlegt vegabréf, skulu í vegabréfinu vera myndir af þeim báðum og aðrar upplýsingar um hvort þeirra um sig sem í venjulegum vegabréfum. Séu börn undir 16 ára talin á vegabréfi foreldra eða foreldris, er nægilegt að tilgreina nöfn og aldur barnanna.

Ekki má nein leiðrétting vera í texta vegabréfs.

4. gr. — Vegabréf skal vera á íslenzku, dönsku, norsku, sænsku, ensku, frönsku, þýzku, spönsku eða ítölsku eða hafa að geyma þýðingu á eitthvert fyrrgreindra mála.

5. gr. — Danskir ríkisborgarar, sem ferðast til Íslands, þurfa ekki vegabréf, ef þeir á annan hátt geta fært fullar sönnur á ríkisborgararétt sinn.

Þá mega ríkisborgarar Bandaríkja Norður-Ameríku og Canada, sem fæddir eru á Íslandi, ferðast til Íslands, enda þótt þeir hafi ekki vegabréf, ef þeir hafa ríkisborgarabréf heimalandsins svo og kennivottorð (identitetscertificat) og sé í kennivottorðinu tilgreint fullt nafn viðkomanda, aldur og fæðingarsaður. Ennfremur sé ljósmynd af viðkomanda fest á kennivottorðið og á það rituð eiginhandar undirskrift hans, staðfest af notario publico.

Loks er ríkisborgurum Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar, sem ferðast hingað til lands, nægilegt samkvæmt samningi milli Íslands og nefndra ríkja, að hafa norrænt ferðaskirteini („Nordisk Rejsekort“) sem kenniskjal í stað vegabréfs, nema þeir komi hingað í atvinnuleit. Ferðaskirteini þessi gilda í sex mánuði frá útgáfudegi.

6. gr. — Með þeim undantekningum, sem greindar eru í 8. gr., skal vegabréf vera með staðfestingaráritun (visum) sendiherra þess eða ræðismanns, sem á viðkomandi stað erlendis fer með mál Íslands.

Ræðismenn aðrir en sendiræðismenn geta því aðeins staðfest vegabréf, að þeir hafi fengið sérstaka heimild til þess.

7. gr. — Ef erlendir ríkisborgarar, sem fara af landi burt, óska að nota vegabréf sitt við komu til Íslands aftur, skulu þeir fá heimild dómsmálaráðuneytisins til þessa áritaða á vegabréfið (returvisum), nema því aðeins að þeir njóti undanþágu 8. gr. í þessu efni.

8. gr. — Reglur 6. og 7. gr. taka ekki til ríkisborgara þeirra landa, sem hafa samninga við Ísland um undanþágu að nokkru eða öllu leyti frá því, að vegabréf skuli vera með staðfestingarárítun (visum) íslenzks sendiherra eða ræðismanns.

Sé undanþága ekki alger að því er eitthvert land snertir, verður ríkisborgari þess lands, sem kemur til Íslands með óstaðfest vegabréf, að sanna, að skilyrði til undanþágu séu fyrir hendi, að því er hann snertir.

Dómsmálaráðherra gelur með auglýsingu í Lögbirtingablaðinu eða bréfum til viðkomandi eftirlitsmanns vegabréfa ákveðið, að ríkisborgarar ákveðinna ríkja skuli undanþegnir því að fá staðfestingarárítun á vegabréf sín.

9. gr. — Áhafnir skipa og loftfara, sem koma hingað til landsins, skulu að jafnaði hafa vegabréf í samræmi við reglugerð þessa, en eigi þurfa þau að vera með staðfestingarárítun samkvæmt 6. gr. Brezkum sjómönnum nægir að hafa í stað vegabréfs hin svokölluðu „Identity and Service Certificates“ og „Certificates of Discharge“.

10. gr. — Hver, sem kemur til landsins í atvinnuleit eða til þess að fara í atvinnu og ekki er íslenzkur ríkisborgari, skal auk vegabréfs hafa meðferðis skilríki, sem sanna, að hann hafi fengið leyfi hjá atvinnumálaráðuneytinu til að stunda hér atvinnu.

11. gr. — Hver, sem kemur til landsins, skal tafarlaust gefa sig fram hjá viðkomandi eftirlitsmanni vegabréfa eða hjá lögreglunni, þar sem hann fyrst kemur á land, og sýna vegabréf sitt, ef honum er skylt að hafa vegabréf. Jafnframt skal hann gefa allar þær upplýsingar, sem viðkomandi yfirvöld krefjast. Erlendir ríkisborgarar, sem koma til landsins í atvinnuleit eða til þess að fara í atvinnu, skulu ótilkvaddir gefa fyrrgreindum yfirvöldum upplýsingar einnig um þessi atriði og færa jafnframt sönnur á, að þeir hafi fengið atvinnuleyfi hjá atvinnu-

málaráðuneytinu. Þetta undanþiggur þá þó ekki tilkynningar-skyldu samkv. 5. gr. laga nr. 59 frá 1936, um eftirlit með út-lendingum.

12. gr. — Hverjum þeim, sem kemur til landsins án þess að hafa fullnægjandi vegabréf eða annað kennivottorð, þegar slíkt bréf er nægilegt (sjá 1. sbr. 5. og 9. gr.) eða með óstaðfest vega-bréf, er staðfestingaráritun (visum) er fyrirskipuð (sjá 6. og 7. sbr. 8. gr.) eða gegn ákvæðum 10. gr. kemur til landsins í atvinnuskyni án þess að hafa aflað sér atvinnuleysis eða hefir á annan hátt eigi gætt fyrirmæla þessarar reglugerðar, skal að jafnaði vísað úr landi (neitað um landgönguleyfi).

13. gr. — Framangreindar ákvarðanir taka ekki til sendi-herra erlendra ríkja, starfsmanna erlendra sendisveita eða fjölskyldna þeirra.

Hinsvegar gilda ákvæði reglugerðar þessarar um hraðboða (kurerer) jafnt diplomatiska sem aðra, nema því aðeins að þeir séu frá landi, sem gagnkvæmir samningar hafa verið gerðir við um undanþágu í þessum efnum.

Allir hraðboðar skulu hafa meðferðis kennivottorð, sem sýni að þeir séu hraðboðar, skýrslu viðkomandi yfirvalda um þann farangur, sem þeir flýttja með sér sem hraðboðar, svo og skýrslu um þyngd farangursins, sem sé tiltekin í kg.

II. Um staðfestingaráritun (visum) á vegabréf.

14. gr. — Hver, sem sækir um staðfestingaráritun (visum) í því skyni að ferðast til Íslands, skal hafa vegabréf eða kenni-vottorð, sem fullnægir þeim kröfum, sem gerðar eru til slíks skjals.

15. gr. — Umsókn um staðfestingaráritun skal að jafnaði vera í tvíriti (in duplo) og skal umsækjandinn undirrita bæði eintökin.

Í umsókninni skulu vera fullnægjandi upplýsingar um, hver umsækjandinn sé, hver tilgangurinn sé með ferðinni, hve lengi hann ætlar sér að dvelja hér á landi, og ef unnt er til hvaða staðar eða staða í landinu hann ætlar sér að fara, og hverja hann ætlar sér að heimsækja eða snúa sér til.

16. gr. — Staðfestingaráritun getur tekið til einnar ferðar til landsins eða til fleiri ferða á allt að 1 árs tímabili.

17. gr. — Sé umsækjandinn ríkisfangslaus eða leiki vafi á því, hvar hann eigi ríkisfang, má staðfestingaráritun því aðeins fara fram, að yfirvöld í dvalarlandinu eða öðru landi hafi ritað á vegabréf hans eða kennivottorð samþykki til endurkomu til þess lands (returvisum). Gildi þessa samþykkis til endurkomu skal ná svo langt fram í tímann, að það gangi í fyrsta lagi úr gildi 3 mánuðum síðar en umsækjandinn ætlar að koma til landsins, og skal miðað við síðustu ferð, ef um fleiri ferðir er að ræða.

18. gr. — Hafi staðfestingaráritun farið fram, skal tafarlaust senda dómsmálaráðuneytinu annað eintak umsóknarinnar, með áritun um það, hvenær staðfestingaráritunin hefir átt sér stað. Þetta er þó ekki nauðsynlegt, ef augljóst þykir, að einungis sé um skemmtiferð að ræða.

19. gr. — Í eftirfarandi tilfellum skal leitað samþykkis dómsmálaráðuneytisins áður en staðfestingaráritun fer fram:

1. Þegar umsækjandinn er ekki búsettur í umdæmi þess yfirvalds, sem staðfestingaráritunar er beiðzt hjá. Undanþegin þessari reglu eru þó þau tilfelli, er umsækjandinn er í slíkri stöðu, að sérstök ástæða þykir til að hraða afgreiðslu staðfestingaráritunarinnar, svo og tilfelli, þegar ekkert virðist varhugavert við að láta hana í té.
2. Þegar ástæða er til að ætla, að umsækjandinn muni valda landinu einhverskonar óþæginda, að ferð hans beinist gegn eða fari í bága við íslenzka hagsmunum, að tilgangur hans muni vera stjórnmálalegur áróður hér á landi, að koma hans til landsins muni gefa ástæðu til slíks áróðurs eða hún af öðrum ástæðum megi teljast óheppileg frá sjónarmiði íslenzkra hagsmuna.
3. Þegar dómsmálaráðuneytið hefir ákveðið, að maður megi ekki fá staðfestingaráritun, nema með samþykki þess.
4. Þegar heimild viðkomandi yfirvalds til þess að láta staðfestingaráritun í té hefir með sérstökum fyrirmælum verið takmörkuð, frekar en gert er í þessari reglugerð.

Samþykkis atvinnumálaráðuneytisins skal leitað áður en staðfestingaráritun er veitt, þegar tilgangur umsækjandans með ferðinni er að leita eða fara í atvinnu hér á landi eða líklegt þykir, að tilgangur ferðarinnar sé slíkur.

20. gr. — Viðkomandi yfirvald getur synjað um staðfestingaráritun, ef það telur ástæðu til, en skjóta skal málinu þó til dómsmálaráðuneytisins, ef umsækjandinn óskar þess.

21. gr. — Þegar umsókn um staðfestingaráritun er lögð fyrir dómsmálaráðuneytið, má hvort heldur sem er senda hana beint til ráðuneytisins eða fyrir milligöngu utanríkisráðuneytisins. Komi ástæða til neitunar um staðfestingaráritun ekki fram í umsókninni skal ávallt láta upplýsingar um þær fylgja henni til ráðuneytisins.

22. gr. — Eigi má láta staðfestingaráritun í té án samþykkis dómsmálaráðuneytisins, nema það í hverju einstöku tilfelli verði talið áhættulaust með öllu. Viðkomandi yfirvöld verða að hafa það hugfast, að það er mjög mikilsvert, að persónur, sem ekkert réttmætt erindi eiga eða sem vandræði geta stafað af á einhvern hátt, komi ekki til landsins. Áður en beiðni um staðfestingaráritun er afgreidd, skulu því viðkomandi yfirvöld rannsaka málið eftir því sem við á og leita í því efni aðstoðar og upplýsinga hjá lögreglunni, ef þörf krefur. Meðal annars ber að athuga það, hvort umsækjandanum hefir áður verið vísað úr landi, og skal dómsmálaráðuneytið í því skyni láta viðkomandi yfirvöldum í té skrá yfir alla þá menn, sem svo er ástátt um.

23. gr. — Staðfestingaráritun vegabréfs (visum) skal vera í þessu formi:

Staðfestingaráritun nr. .... Gjald

Gildir fyrir ferð — ferðir

frá

til Íslands tímabilið

Þessi staðfestingaráritun veitir ekki heimild til þess að leita eða ráða sig í atvinnu á Íslandi.

Dagsetning og undirskrift.

III. Um skyldur gistihúsa.

24. gr. — Hver sá, sem gerir sér það að atvinnu að nokkru eða öllu leyti að hýsa gesti, skal hafa gestabók, löggilta af lögreglustjóra, gegnumdregna og tölusetta. Skulu allir þeir, er gistingu taka eina nótt eða lengur, rita með eigin hendi nöfn sín, heimili, slöðu og síðasta dvalarstað í bókina. Lögreglunni skal jafnan heimilt að skoða bók þessa og taka eftirrit af henni.

25. gr. — Hver sem gerir sér það að atvinnu í kaupstöðum að hýsa gesti og 24. gr. á við um, er skyldur til þess að láta lögreglunni í té eftirrit úr gestabók á eyðublöðum, sem dómsmálaráðuneytið leggur til. Skal eftirritið afhent lögreglunni fyrir hádegi næsta dag eftir að gestur kom.

IV. Um synjun landgönguleyfis og brottvísun úr landi.

26. gr. — Lögreglustjórum og öðrum löggæzlumönnum er skylt að gæta þess, að útlendingar komi ekki inn í landið eða setjist hér að, nema þeim sé það heimilt að lögum. Leiki grunur á því, að koma útlendingis til landsins eða dvöl hans hér brjóti í bága við lög, eða heimilt sé að synja honum landgöngu eða visa honum úr landi, skulu lögreglustjórar rannsaka það mál tafarlaust og taka ef þörf krefur skýrslu af viðkomandi útlendingi um hagi hans og fyrirætlanir. Telji lögreglustjóri eða löggæzlumaður rétt að meina útlendingi, sem kominn er til landsins, landgöngu, skal hann synja hennar og færa það til bókar. Skjóta má þeim úrskurði til dómsmálaráðuneytisins verði því við komið.

27. gr. — Dómsmálaráðuneytið ákveður hvort útlendingi, sem tekið hefir sér dvöl hér, skuli visað úr landi (sbr. þó 7. gr. 2. tölulið laga nr. 59 frá 1936), vegna þess að vera hans í landinu brjóti í bága við lög nr. 59 frá 1936 eða reglugerð þessa. Skulu lögreglustjórar og löggæzlumenn hafa strangt eftirlit með högum og framferði þeirra útlendinga, sem hér dvelja, og tilkynna dómsmálaráðuneytinu tafarlaust, telji þeir réttmætt að visa einhverjum þeirra úr landi og tilgreina ástæðu.

28. gr. — Lögreglustjórar annast um að brottvísun sé framkvæmd svo fljótt, sem unnt er, er hún hefir verið endanlega ákveðin. Þó má, ef sérstakar ástæður eru fyrir hendi, fresta

framkvæmdum stuttan tíma, en þó því aðeins, að við það sé ekkert athugavert.

29. gr. — Hafi sá, sem vísað er úr landi, vegabréf eða annað kennibréf, skal rita á það athugasemd um brottvisunina.

30. gr. — Telji lögreglustjóri það ekki varhugavert, getur hann þó ákveðið, að sá, sem brott hefir verið vísað, fari með tilteknu skipi. Telji lögreglustjóri það hinsvegar athugavert að einhverju leyti að leyfa manni frjálsa brottför af landinu, skal hann fluttur burt og þá undir því eftirliti, sem nauðsynlegt þykir. Brottflutningurinn skal framkvæmdur eins ódýrt og kostur er á.

31. gr. — Þegar útlendingur er fluttur úr landinu eftir brottvisun, skal hann að jafnaði sendur til þess lands, þar sem hann á ríkisfang. Sé ekki kunnugt um ríkisfang hans eða aðrar sérstakar ástæður eru fyrir hendi, má þó senda hann til annars lands, og þá fyrst og fremst til þess lands, þar sem hann síðast hefir dvalið áður en hann kom hingað til lands, þar sem hann hefir dvalið lengi. Leiki vafi á því, hvert flytja skuli mann, sem vísað hefir verið úr landi, sker dómsmálaráðuneytið úr.

32. gr. — Allur kostnaður, sem af brottvisun manns úr landi leiðir, greiðist af þeim, sem á brott er vísað. Eigi hann peninga eða aðrar eignir, skulu því lögreglustjórar, áður en brottvisunin er framkvæmd, tryggja greiðslu kostnaðar þessa hjá brottvisuðum, að svo miklu leyti sem unnt er. Fáist kostnaðurinn ekki greiddur samkvæmt framansögðu, skal hann greiðast úr ríkissjóði.

33. gr. — Lögreglustjórar skulu tilkynna dómsmálaráðuneytinu um alla þá, sem vísað hefir verið úr landi eða neitað um landgönguleyfi í umdæmi hvers þeirra um sig, og heldur ráðuneytið sérstaka skrá yfir þá.

34. gr. — Reglugerð þessi öðlast þegar gildi.

Auglýsing frá dómsmálaráðuneytinu 1. júní 1937.

Með tilvísun til 3. mgr. 8. greinar reglugerðar um eftirlit með útlendingum, eru eftirgreind ríki undanþegin þeirri kvöð, að þegnar þeirra þurfi staðfestingararitun á vegabréf sín:

Austurríki, Bandaríkin, Belgía, Bretland, Eistland, Finnland, Frakkland, Friborgin Danzig, Holland, Ítalía, Japan, Lichtenstein, Luxemburg, Noregur, Portúgal, Siam, Spánn, Sviss, Svíþjóð, Tékkóslóvakía, Þýskaland.

Auglýsing 16. okt. 1937 um undanþágu útlendinga, sem hingað koma til landsins, frá því að hafa vegabréf.

Með tilvísun til 1. gr. reglugerðar um eftirlit með útlendingum 24. maí 1937, hefir ráðuneytið ákveðið, að eftirtaldir menn skuli undanþegnir þeirri kvöð að þurfa að sýna vegabréf við komu sína til landsins.

1. Farþegar svokallaðra skemmtiferðaskipa, sem fara með skipinu aftur.
2. Farþegar millilandaskipa, sem tekið hafa sér far með skipinu aftur í sömu ferð þess.
3. Lögskráð áhöfn skipa og loftfara.

Fyrirmæli 16. okt. 1937, til sýslumanna, lögreglustjóra og annara löggæzlumanna um framkvæmd eftirlits með útlendingum.

Útlendingaeftirlitið.

1. gr. — Sérstök stofnun, útlendingaeftirlitið, sem lögreglustjórinn í Reykjavík veitir forstöðu og lýtur yfirstjórn dómsmálaráðuneytisins, fer með störf þau, sem nefndu ráðuneyti eru falin með lögum nr. 59, 23. júní 1936, um eftirlit með útlendingum.

2. gr. — Sýslumenn, bæjarfógetar og lögreglustjórar, hér eftir nefndir einu nafni lögreglustjórar, skulu hafa eftirlit með komu útlendinga til landsins og dvöl þeirra í landinu, hver í sínu umdæmi.

3. gr. — Útlendingaeftirlitið setur, þar sem ástæða þykir til, sérstaka eftirlitsmenn vegabréfa. Annarsstaðar skulu lögreglustjórar sjálfir framkvæma eftirlit með vegabréfum (vera eftirlitsmenn vegabréfa) eða fela það öðrum löggæzlumönnum eða sérstökum umboðsmönnum sínum.

Koma útlendinga til landsins.

4. gr. — Hvenær sem skip eða loftfar, komið frá útlöndum, tekur hér land, skal eftirlitsmaður vegabréfa fara um borð.

5. gr. — Eftirlitsmaður tekur við farþegaskrár skipstjóra eða loftfarsstjóra og gætir þess, að allir farþegar séu þar skráðir. Jafnframt athugar hann, að áhöfn sé í samræmi við skipshafnarskrá skips eða starfsmannaskrá loftfars.

6. gr. — Eftirlitsmaður athugar síðan vegabréf þeirra, sem skyldir eru að hafa vegabréf, og gætir þess, að þau séu í löglegu formi. Skal eftirlitsmaður sérstaklega athuga stöðu eða atvinnu vegabréfshafa og ríkisfang hans, svo og hvenær vegabréf rennur út. Eftirlitsmanni ber og að athuga, hvort nokkur þau einkenni séu á vegabréfi, er bent geti til að það sé falsað.

7. gr. — Nú er ekki svo ástatt um útlending, sem í 8. og 9. gr. segir, og skal þá eftirlitsmaður veita honum leyfi til landgöngu og árita vegabréf hans á þessa leið:

Vegabréfaskoðunin

(dagsetning)

(lögsagnarumdæmi)

8. gr. — Ef útlendingur, sem ekki á hér fast heimilisfang, er að einhverju leyti tortryggilegur, er kominn hingað til þess að selja á stofn eða starfrækja fyrirtæki, leita sér atvinnu, fást við einhverja starfsemi í tekjuöflunarskyni, eða ætlar að dveljast hér lengur en 3 mánuði, þá veitir eftirlitsmaður honum landgönguleyfi með því skilyrði, að hann gefi sig fram hjá lögreglustjóra innan ákveðins frests, sem ekki skal fara fram úr viku, og geri þar þá grein fyrir sér sem krafizt er, enda

taki ákvæði 9. gr. ekki til hans. Einnig getur eftirlitsmaður sett þau önnur skilyrði fyrir landgönguleyfi, er honum þykir við þurfa.

Vegabréfið skal eftirlitsmaður árita á þessa leið:

Leyfð landganga í ..... hinn .....
með því skilyrði, að vegabréfshafi gefi sig fram á lög-
reglustöðinni í ..... fyrir hinn .....
og hliti þeim fyrirælum, sem honum eru þar sett.

Vegabréfaskoðunin

(dagsetning)

(lögsagnarumdæmi)

9. gr. — Nú er útlendingur sérstaklega tortryggilegur, eða eftirlitsmaður hefir ákveðna ástæðu til að halda, að koma hans hingað til lands sé gagnstæð lögum, og skal hann þá synja honum um landgöngu.

Í eftirtöldum tilfellum þer eftirlitsmanni undantekningarlaust að synja útlendingi landgöngu:

1. Ef hann hefir ekki vegabréf, en er þó skyldur til þess.
2. Ef vegabréf hans má telja falsað eða veigamiklar líkur eru fyrir því að svo sé.
3. Ef vegabréf hans er í verulegum atriðum frábrugðið fyrirælu-
munum um það, hvernig vegabréf skuli vera.
4. Ef hann er eftirlýstur afbrotamaður, eða vitað er um, að hann hafi drýgt glæpi, svívirðilega að almenningsáliti, þar sem hann hefir áður dvalizt.
5. Ef honum hefir áður verið vísað úr landi eða synjað um landgönguleyfi.
6. Ef hann er laumufarþegi.
7. Skipverji, sem fara á af skipi, en dómsmálaráðherra hefir ekki leyft, að afskráður væri hér á landi.
8. Ef hann er hingað kominn í atvinnuleit eða til þess að fara í atvinnu, án þess að hafa leyfi atvinnumálaráðherra til þess að stunda hér atvinnu.
9. Ef hann er bjargbrota eða eftirlitsmaður hefir ákveðna ástæðu til að ætla, að hann fái ekki framfært sig, meðan hann dvelst hér.

10. Ef eftirlitsmaður hefir fengið sérstök fyrirmæli um það frá lögreglustjóra eða útlendingaefirlitinu.

10. gr. — Nú synjar eftirlitsmaður útlendingi um landgöngu, og skal hann þá skýra skipstjóra eða loftfarsstjóra frá því og leggja fyrir hann að gæta þess að viðlagðri ábyrgð, að útlendingur fari ekki í land. Ef eftirlitsmanni þykir ástæða til, getur hann í þessu skyni sett útlendinginn í hald, annaðhvort um borð eða í landi. Skal svo litið á, að útlendingur hafi ekki stigið hér á land, þótt hann hafi verið hafður í slíku haldi.

Jafnframt skal eftirlitsmaður taka í sínar vörslur vegabréf og önnur kenniskjöl útlendinga.

11. gr. — Eftirlitsmaður skal þegar í stað tilkynna lögreglustjóra þá ákvörðun sína að synja manni um landgöngu. Lögreglustjóri rannsakar það mál og fellir úrskurð um það.

12. gr. — Útlendingi, sem lögreglustjóri hefir synjað um landgöngu, er heimilt að áfrýja þeim úrskurði til dómsmálaráðherra, enda verði því við komið án þess að dráttur verði á brottför hans eða annað tjón hljótist af. Lögreglustjóri skal aðstoða útlending við áfrýjun úrskurðarins.

13. gr. — Nú er útlendingi samkvæmt framansögðu synjað um landgöngu, og skal þá skipi eða loftfari því, er hann hefir komið með, skylt að flytja hann af landi burt aftur ríkinu að kostnaðarlausu.

Nú hlýzt kostnaður af komu slíks útlendinga hingað til lands vegna vanrækslu eða óhlýðni skipstjóra eða loftfarsstjóra, og varðar það þá hlutaðeigandi útgerð og umboðsmenn hennar hér á landi ábyrgð samkvæmt 4. gr. 2. mgr. laga nr. 59, 1936, um eftirlit með útlendingum.

14. gr. — Nú hefir eftirlitsmaður leyft útlendingi landgöngu með því skilyrði, að hann gefi sig fram hjá lögreglustjóra, og skal þá lögreglustjóri taka mál hans til rannsóknar, þegar er hann gefur sig fram. Ef ástæða er til, bókar hann skýrslu útlendinga í gerðabók (sbr. 24. gr.), en gerir ella athugasemd um hana á landgönguspjald (sbr. 26. gr.).

15. gr. — Nú þykir lögreglustjóra landsvist útlendinga varhugaverð og skal hann þá þegar í stað leggja það mál fyrir

útlendingaæftirlitið, sem leitar um það úrskurðar dómsmálaráðherra.

16. gr. — Lögreglustjóri skal gera þær ráðstafanir, sem honum þykir við þurfa, til að tryggja návist útlendinga, meðan fullnaðarákvörðun er ekki tekin um, hvort honum skuli leyfð landsvist. Kostnað af slíkum ráðstöfunum skal útlendingur bera.

17. gr. — Nú ætlar útlendingur að dveljast hér lengur en þrjá mánuði, og skal þá lögreglustjóri afhenda honum dvalarskírteini, enda telji hann ekki landsvist útlendinga varhuga-verða (sbr. 15. gr.). Nú eru börn undir 16 ára aldri í fylgd með foreldri sínu og fá þau þá ekki sérstakt dvalarskírteini, heldur skal gela þeirra í dvalarskírteini foreldris. Fyrir dvalarskírteini skal greiða 2 krónur.

18. gr. — Nú hefir útlendingur komið hingað til lands, án þess að fá dvalarskírteini, og skal hann þá gefa sig fram hjá lögreglustjóra, þegar er dvöl hans er orðin 3 mánuðir, og gefa skýrslu um hagi sína og fyrirætlanir. Afhendir lögreglustjóri honum þá dvalarskírteini, ef hann hefir skilyrði til áframhaldandi landsvistar hér.

19. gr. — Útlendingaæftirlitið leggur til eyðublöð undir dvalarskírteini og ræður gerð þeirra.

20. gr. — Dvalarskírteini skal útlendingur sýna, þegar hann tilkynnir bústaðaskipti (sbr. 34. gr.), svo og hvenær sem lög-gæzlumenn krefjast þess.

21. gr. — Dvalarskírteini veitir útlendingi ekki sérstök réttindi til landsvistar hér á landi, og taka ákvæði laga um brottvisun útlendinga úr landi jafnt til þeirra, sem hafa dvalarskírteini, sem annara.

22. gr. — Um leið og lögreglustjóri afhendir dvalarskírteini, skal hann kynna útlendingi ákvæði laga um atvinnuréttindi útlendinga og önnur atriði, eftir því sem ástæða er til.

23. gr. — Nú vanrækir útlendingur að gefa sig fram á lög-reglustöð innan þess tíma, sem eftirlitsmaður hefir tekið til, og skal þá lögreglustjóri rannsaka það mál þegar í stað og senda útlendingaæftirlitinu simleiðis tilkynningu um það.

Gerðabók um útlendinga.

24. gr. — Lögreglustjóri heldur sérstaka gerðabók um útlendinga, löggilta af dómsmálaráðuneytinu.

Í gerðabók skal fara:

1. Skýrslur, sem teknar eru af útlendingum um hagi þeirra og fyrirættanir og ekki þykir ástæða til að taka fyrir rétti.
2. Úrskurði um synjun landgönguleyfis.
3. Ákvarðanir um brottvisun útlendinga og framkvæmd hennar.

25. gr. — Lögreglustjóri skal taka afrit af öllum bókunum í gerðabók, svo og fylgiskjölum hennar og senda jafnóðum og samstundis til útlendingaeftirlitsins.

Lögreglustjóri skal einnig senda til útlendingaeftirlitsins afrit af öllum réttarrannsóknnum, er útlendinga varða.

Skráning útlendinga, er koma til landsins.

26. gr. — Eftirlitsmaður vegabréfa skal láta alla erlenda ríkisborgara, er til landsins koma, þar með talda danska ríkisborgara, útfylla landgönguspjöld, áður en þeir stiga í land.

Undanþegnir því að útfylla landgönguspjöld skulu þó vera:

1. Farþegar svokallaðra skemmtiferðaskipa, sem fara með skipinu aftur.
2. Lögskráð áhöfn skipa og lofffara.

27. gr. — Útlendingaeftirlitið leggur til eyðublöð undir landgönguspjöld og ræður gerð þeirra. Þau mega vera með dönskum, norskum, sænskum, enskum, þýzkum og frönskum texta.

28. gr. — Eftirlitsmaður skal gæta þess, að landgönguspjöld séu útfyllt nákvæmlega og undandrátarlaust og með svo greinilegri skrift, að auðveld séu aflestrar.

29. gr. — Eftirlitsmaður auðkennir landgönguspjöld þeirra útlendinga, sem hann veitir þegar í stað landgönguleyfi, tölumerkinu 1 í hægra horni, landgönguspjöld danskra ríkisborgara tölumerkinu 2 og landgönguspjöld þeirra, sem hann vísar til lögreglustjóra, tölumerkinu 3.

30. gr. — Landgönguspjöld 1 og 2 afhendir eftirlitsmaður þegar í stað lögreglustjóra umdæmisins. Landgönguspjöld 3

sendir hann til lögreglustjóra þess, er viðkomandi útlendingur á að gefa sig fram við.

31. gr. — Lögreglustjóri skal halda spjaldskrá yfir útlendinga í umdæmi sínu, og varðveitir í henni landgönguspjöld 3. Hann skal færa jafnóðum inn á spjaldskrána allar upplýsingar og tilkynningar varðandi þá.

32. gr. — Lögreglustjóri skal þegar í stað senda til útlendingaæftirlitsins í Reykjavík landgönguspjöld 1 og 2 og eftirrit af landgönguspjöldum 3. Hann skal og jafnóðum og hann færir upplýsingar og tilkynningar inn á spjaldskrá sína senda útlendingaæftirlitinu afrit af því.

33. gr. — Útlendingaæftirlitið færir spjaldskrá yfir alla útlendinga á landinu eftir þeim gögnum, sem lögreglustjórar senda því, samkvæmt ákvæðum þessara fyrir mæla.

Tilkynningar útlendinga.

34. gr. — Útlendingur, sem hefir dvalarskirteini, skal tilkynna lögreglustjóra eða hreppstjóra, ef hann skiptir um bústað. Nú flyzt útlendingur milli lögsagnarumdæma og skal hann þá tilkynna bústaðaskiptin í báðum umdæmum.

Er hreppstjóri tekur við tilkynningu, skal hann þegar í stað gera lögreglustjóra aðvart.

35. gr. — Lögreglustjóri eða hreppstjóri skal votta í dvalarskirteini útlending, að bústaðaskipti hafi verið tilkynnt.

36. gr. — Lögreglustjóri skal gera athugasemd í spjaldskrá sína um bústaðaskipti útlending og tilkynna útlendingaæftirlitinu strax.

37. gr. — Nú flyzt útlendingur milli lögsagnarumdæma, og skal þá lögreglustjóri umdæmis þess, er útlendingur flyzt frá, tilkynna það lögreglustjóra umdæmis þess, er hann flyzt til, og senda landgönguspjald hans.

38. gr. — Nú flyzt útlendingur af landi burt, og skal þá lögreglustjóri senda landgönguspjald hans til útlendingaæftirlitsins.

Brottför útlendinga af landinu.

39. gr. — Eftirlitsmaður vegabréfa krefur skipstjóra og loftfarsstjóra um skrár yfir farþega, sem fara burt af landinu.

Jafnframt skal eftirlitsmaður láta útlendinga, sem taka sér far af landi brott, útfylla sérstök brottfaraspjöld.

40. gr. — Útlendingaeftirlitið leggur til cyðublöð undir brottfaraspjöld og ræður gerð þeirra. Þau mega vera með dönskum, norskum, sænskum, enskum, þýzkum eða frönskum texta.

41. gr. — Útlendingar, sem hafa dvalarskirteini, skulu skila þeim til eftirlitsmanns, um leið og þeir útfylla brottfaraspjöld.

42. gr. — Eftirlitsmaður afhendir lögreglustjóra brottfaraspjöld. Hann leiðréttir eftir þeim spjaldskrá sína, en sendir þau síðan til útlendingaeftirlitsins ásamt dvalarskirteinum.

Skrásetning útlendinga, búsettra hér á landi.

43. gr. — Lögreglustjóri skal gera skrá um útlendinga, búsetta hér á landi, samkvæmt manntali 1937, og láta þá fylla út sérstök upplýsingaspjöld, er útlendingaeftirlitið leggur til og ræður gerð á.

Upplýsingaspjöldin skulu geymd í spjaldskrá yfir útlendinga og skal eins með þau fara og landgönguspjöld þeirra útlendinga, er til landsins koma.

44. gr. — Lögreglustjóri sendir afrit af upplýsingaspjöldunum til útlendingaeftirlitsins, svo og síðari áritunum á þau um bústaðaskipti og annað.

Refsiákvæði.

45. gr. — Fyrirmæli þessi eru sett samkvæmt heimild í lögum nr. 59, 23. júní 1936, um eftirlit með útlendingum, og varða brot gegn fyrirmælunum refsingum eftir 12. gr. þeirra laga.

Lög nr. 13, 31. maí 1927, um rétt erlendra manna til að stunda atvinnu á Íslandi.

1. gr. — Í lögum þessum er maður talinn „erlendur“, ef hann á heimilisfang utan Íslands, enda sé eigi skylt að leyfa honum

landsvist á Íslandi samkvæmt landslögum eða þjóðréttarreglum.

Í lögum þessum telst sá maður „stunda atvinnu“ hér á landi, sem vinnur einhverja vinnu fyrir reikning annars aðilja, enda sé sá eigi fullábyrgur félagi hans um þann atvinnurekstur eða það fyrirtæki, sem fyrir er unnið. Ef fullábyrgir félagar eru fleiri en 3, teljast þó þeir, sem um fram eru, stunda atvinnu hjá hinum.

„Á Íslandi“ merkir í lögum þessum bæði á landi og í landhelgi Íslands.

2. gr. — Óheimilt skal hverjum þeim, einstökum manni, félagi eða stofnun, sem hér á landi rekur atvinnu, stofnsetur eða starfrækir eitthvert fyrirtæki, hverju nafni sem það nefnist, að taka erlenda menn í þjónustu sína hér á landi gegn kaupgreiðslu, annarri en fæði og húsnæði, hvort sem það er um langan tíma eða skamman.

Þó er aðilja heimilt að taka í þjónustu sína:

1. Erlenda sérfræðinga við allskonar iðju.
2. Aðra erlenda kunnáttumenn, enda sé eigi kostur slíkra manna hérlandra, og skýri aðili atvinnumálaráðherra þegar frá ráðningunni.
3. Frændur sína að feðgatali eða niðja, kjörbörn, fósturbörn og systkin.
4. Erlend vinnuhjú mega sveitabændur ráða til sín í 2 mánuði eða lengur.

Ennfremur mega:

5. Íslenzk skip ráða erlenda skipverja innan þeirra takmarka, sem í lögum segir,¹⁾ og
6. Sendimenn annara ríka hafa erlenda menn í einkaþjónustu sinni.

---

1) Lög nr. 33, 19. júní 1922, 6. gr.: Atvinnumálaráðherra getur um eitt ár í senn veitt eiganda íslenzks fiskiskips leyfi til að hafa erlenda veiðimenn við fiskiveiðarnar eða á annan hátt til aðstoðar. Þó þannig, að helmingur skipshafnar að minnsta kosti sé íslenzkur. — Er íslenzkur bátur eða skip einungis er notað við síldveiðar, má allt að helmingi áhafnar, án sérstaks leyfis, vera útlendingar.

3. gr. — Erlendum mönnum, sem hingað eru komnir í atvinnuleit eða teknir eru að stunda hér atvinnu, getur atvinnu-
málaráðherra vísað úr landi innan ákveðins tíma. Binda má hann og landsvist þessara manna þeim skilyrðum og takmörkunum, sem hann telur þurfa vegna hagsmuna almennings eða ríkis.

Fyrirmæli undanfarandi málsgreinar taka þó ekki til:

1. Erlendra manna, er stunda nám í hérlandum skólum, sem ríkið á eða styrkir.
2. Erlendra manna, sem hér dveljast til rannsókna eða vísindastarfa eða sendir eru af stjórn síns lands til kennslustarfa.
3. Þeirra manna erlendra, sem hér hafa aðsetur, þegar lög þessi koma til framkvæmda.

4. gr. — Atvinnumálaráðherra er heimilt, ef sérstakar ástæður þykja mæla með, að veita undanþágu frá ákvæðum 2. gr., svo sem ef fáir atvinnuþiggjendur eiga í hlut, eigi þykir unnt að koma atvinnu á fót eða fyrirtæki í tækan tíma eða reka það án erlends vinnukrafts, enda þótt notaður sé sá hérlandur vinnukraftur, sem kostur er á, án hnekkis atvinnuvegum landsins. Leyfi má binda öllum þeim skilyrðum um löggæzlu, hollustuhætti, framfærslu, skólahald verkamanna og sérhvað annað, sem ráðherra telur nauðsynlegt eða heppilegt ríkis eða almennings vegna.

5. gr. — Nú hefir aðili hér á landi erlenda verkamenn í þjónustu sinni gagnstætt fyrirmælum 2. gr. og án þess að heimild sé til þess fengin eftir 4. gr., og kveður atvinnumálaráðherra þá upp, svo fljótt sem við verður komið, úrskurð, þar sem aðilja sé bannað að hafa hinn erlenda mann eða erlendu menn í þjónustu sinni.

6. gr. — Atvinnumálaráðherra á fullnaðarúrskurð um heimild aðilja til að ráða sér og hafa í þjónustu sinni erlenda menn, um heimild aðilja til að stunda hér atvinnu og um skilning á undanþágum samkvæmt 4. gr. laga þessara.

7. gr. — Brot gegn úrskurðum samkvæmt 1. mgr. 3. gr. og 5. gr., þar sem aðilja er bannað að hafa erlenda menn í þjónustu sinni eða að stunda hér atvinnu, varða sektum, frá 40—

10000 kr., til rikissjóðs. Auk þess ber aðilja að hafa flutt ó-löglega innflutta verkamenn sína úr landi eða séð þeim fyrir flutningi innan þess tíma, er ráðherra tiltekur, rikissjóði að kostnaðarlausu. Ennfremur er heimilt að stöðva með lögbanni, án þess að trygging sé sett, þær framkvæmdir, er nota skyldi hinn erlenda vinnukraft til, ef byrjað er á þeim, þar til hinir erlendu verkamenn eru farnir úr landi eða tryggt þykir, að þeir verði farnir innan ákveðins tíma.

8. gr. — Rétt er atvinnumálaráðherra að láta flytja þá erlenda menn, ásamt skylduliði, af landi brott, er hann hefir óheimilað að stunda atvinnu hér lögum þessum samkvæmt, hvort sem þeir eru á sínum vegum eða annarra, og skal sá flutningur vera á kostnað þess, er hefir ráðið þá til sín, en ella á eigin kostnað þeirra.

9. gr. — Mál út af brotum gegn lögum þessum skulu sæta meðferð almennra lögreglumála.

Í reglugerð getur ráðherra sett nánari fyrirmæli um framkvæmd laga þessara. Svo má þar og kveða á um sektir fyrir brot á reglugerð og meðferð á málum vegna þeirra brota.

10. gr. — Taka skulu fyrirmæli gildandi laga um eftirlit með útlendingum til þeirra erlendra manna, er í lögum þessum getur, að því leyti sem samrýmast má lögum þessum.

Lög nr. 78, 22. nóv. 1907, um farandsala og umboðssala.

1. gr. — Farandsalar og umboðssalar, sem ekki hafa fast aðsetur hér á landi, og bjóða til kaups útlendan varning, eða gefa kost á að útvega eða gera kaup á vörum, er síðar koma frá útlöndum, skulu leysa leyfisbréf áður en þeir hefja atvinnurekstur hér á landi. Leyfisbréfið gefur lögreglustjóri í því lögsagnarumdæmi, þar sem farandsalinn kemur fyrst við land, eða byrjar atvinnurekstur sinn. Gildir það fyrir 1 ár, reiknað frá dagsetningardegi.

2. gr. — Í leyfisbréfinu skal tekið fram, hvort leyfishafi reki atvinnu fyrir sjálfan sig eða í umboði annarra, og þá fyrir

hvert eða hver nafngreind firmu eða verksmiðju. Skal leyfishafi, áður en leyfisbréfið er afhent honum, lýsa skriflega yfir því, að viðlögðum drengskap, að hann reki eigi umboðsstörf fyrir aðra eða fleiri en þá, er tilgreindir eru.

3. gr.¹⁾ — Fyrir leyfisbréfið skal leyfishafi greiða 200 króna gjald, hafi hann aðeins umboð eða vörur til framboðs frá einu firma eða verksmiðju. En hafi hann vöruframboð fyrir fleiri, greiði hann 50 króna viðbótargjald fyrir hvern; þannig, að sá, sem hefir umboð fyrir 2, greiði 250 kr., fyrir 3, 300 krónur o. s. frv. Leyfisbréfsgjaldið greiðist til lögreglustjóra fyrir fram, og rennur í landssjóð.

4. gr. — Hafa skulu lögreglustjórar eftirlit með leyfisbréfum farandsala, sérstaklega að því er snertir nöfn og tölu þeirra firma og verksmiðja, er þeir reka störf fyrir. Sýna skal farandsali leyfisbréf sitt hlutaðeigandi lögreglustjóra, áður en hann byrjar atvinnurekstur í því lögsagnarumdæmi. Ritar lögreglustjóri ókeypis vottorð á bréfið um, að honum hafi það sýnt verið.

5. gr. — Leyfisbréf farandsala skulu bundin við nafn. Að öðru leyti skipar ráðherra fyrir um fyrirkomulag þeirra og efni.

6. gr. — Umboðssalar, eða farandsalar, er hafa fast aðsetur hér á landi, og greiða hér lögboðin gjöld, skulu leysa borgarabréf sem innlendir kaupmenn, sbr. lög nr. 28, 7. nóv. 1879²⁾ eða lög, er síðar kunna að verða sett um það efni.

7. gr. — Brot gegn lögum þessum skal fara með sem almenn lögreglumál og sæta þau sektum frá 10 til 500 krónur.

Sé brotið fólgið í því, að farandsali eða umboðssali hafi eigi leyst leyfisbréf samkvæmt lögum þessum, skal hann auk sektanna greiða gjald það, er honum bar að greiða.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna í ríkissjóð.

1) Sbr. l. nr. 75, 27. júní 1921, § 41, i., l. nr. 82, 26. apríl 1935, § 2, og l. nr. 89, 23. júní 1936.

2) Sbr. nú l. nr. 52, 27. júní 1925.

